

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่กำหนดขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณภาพความเป็นพลเมืองที่ดี โดยมีลักษณะเป็นแบบแผน^๑ และระบบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่เป็นระบบส่วนหนึ่ง^๒ เป็นระดับที่มีความสำคัญยิ่งที่จะปลูกฝังความรู้แก่เยาวชนในวัยนี้ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่มีการแปลงภาวะความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่^๓ ซึ่งควรเพิ่มพูนลักษณะนิสัยความเป็นพลเมืองที่ดี รู้จักรับผิดชอบ เพื่อให้เด็กเรียนในวัยนี้ได้รักและเข้าใจสังคมและดินแดนของเขา^๔ ทั้งเป็นการศึกษาระดับกลางที่จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ เพราะเกี่ยวกับคุณภาพของพลเมืองที่ดี การขาดแคลนกำลังระดับกลางที่ดีเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศชาติ ดังที่ แผนการศึกษาชาติได้กล่าวถึงการศึกษาระดับนี้ว่า

^๑ บรรณาธิการ, "การศึกษาเพื่อการปฏิวัติวัฒนธรรม," อาจารย์สาร ๓ (มกราคม ๒๕๑๓) : ๒.

^๒ วรวิทย์ วรินทร์กร, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

^๓ บุญเจือ ไชยภักดิ์ และ วีระ อัมพันสุข (รวบรวมเรียบเรียง), ประมวลบทความเกี่ยวกับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประชาชน, ๒๕๑๓), หน้า ๑.

^๔ Wu Teh Yás, The Seven Concepts of Education - The Seven E's, (Singapore: Nanyang University, 1976) pp. 4-5.

" การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาหลังประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ด้านวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละคนเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองและสังคม"

ปัจจุบันการมัธยมศึกษาในแผนการศึกษาชาติดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปฏิรูปบทบาทและฐานะของครูซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญสำหรับการเรียนการสอน เพื่อสร้างสรรพัฒนา "คน" ^๒ และกำลังคนทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ นั้นย่อมหมายความว่าครูเองจะต้องได้ชื่อว่า เป็นผู้พัฒนาด้วย ^๓ เรื่องครูจึงเป็นเรื่องใหญ่ คือกำลังคนที่จะดำเนินการศึกษา การให้การศึกษาแก่เด็กจะต้องทำเป็นเรื่องใหญ่ ^๔

ทั้งนี้ย่อมหมายความว่า การปฏิรูปการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายเพียงใดขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบหลายประการ แก่องค์ประกอบที่มีอาจมองข้ามไปได้คือ "ครู" ^๕ ซึ่งมีผลทำให้รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายเน้นเรื่องการฝึกหัดครูหรือการผลิตครูเป็นกรณีพิเศษถึงกับใต้วงนโยบายการฝึกหัดครูไว้และวางมาตรการการลงไปด้วยว่าจะต้องมีภารกิจพิเศษในการรับบุคคลเข้าคณะ เพื่อศึกษาในสาขาศึกษาศาสตร์ โดยสถาบันการฝึกหัดครูทุกระดับ ควรที่จะ ให้ความสำคัญแก่คุณสมบัติของผู้เข้ารับ

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ลโปรดักชั่น, ๒๕๒๐), หน้า ๑๑.

^๒ สิบปนนท์ เกตุทัต, การปฏิวัติการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๗), หน้า ๑๔๔.

^๓ สาโรช บัวศรี, "การช่วยตั้งความมุ่งหมายของชีวิตสำหรับนักเรียน นิสิตและนักศึกษาครูในสถาบันฝึกหัดครู," สภาการศึกษาแห่งชาติ ๗ (สิงหาคม ๒๕๑๕) : ๕๑.

^๔ กรมการฝึกหัดครู, หน่วยศึกษานิเทศก์, ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกหัดครูจากการสัมมนา สอ. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครูสภา, ๒๕๑๗) หน้า ๔๕.

^๕ สิบปนนท์ เกตุทัต, "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม," ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คราฟแมนเพรส, ๒๕๑๘), หน้า ๓๑.

การศึกษา ทั้งในส่วนด้านวิชาการและส่วนค่านิยมและทัศนคติต่างๆ ถึงที่ปรากฏความสำคัญของการฝึกหัดครูในแผนการศึกษาชาติ หมวด ๒ เรื่อง "แผนนโยบายการศึกษาของรัฐ" ข้อที่ ๔ กล่าวไว้ ๒

รัฐเป็นผู้จัดการฝึกหัดครูระดับ และพึงดำเนินการผลิตครูเพื่อให้สถานศึกษาต่างๆ มีครูสามารถให้การศึกษาดังสมควร ตามความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ รัฐพึงให้การอุดหนุนพิเศษ คัดเลือกบุคคลที่จะเข้าศึกษาสถานการฝึกหัดครู ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคคลที่มีสติปัญญา ความสามารถและความเหมาะสมที่จะเป็นครู

เกี่ยวกับการจัดการฝึกหัดครูระดับปริญญาของประเทศไทย " ใม่มีการจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ โดยยกฐานะมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร ที่เปิดทำการสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ วิทยาลัยแห่งนี้ทำหน้าที่ผลิตครูปริญญาผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรครูประถมศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาหรือประกาศนียบัตรมัธยม ประกาศนียบัตรประโยคเตรียมอุดมศึกษาเข้าศึกษาอีก ๔ ปี และรับผู้ที่ได้รับ ประกาศนียบัตรครูมัธยมหรือ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง เข้าศึกษาต่ออีก ๒ ปี เพื่อรับปริญญาการศึกษาบัณฑิต(กศ.บ) มีผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ และในปีเดียวกันนั้นเอง วิทยาลัยได้เปิดสอนต่อไปถึงชั้นปริญญาโท มีหลักสูตรการศึกษา ๒ ปี ได้รับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต(กศ.ม)

วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ใม่มีการจัดตั้งวิทยาลัยสาขา

๑ วิจิตร ศรีสะอ้าน "นโยบายและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครู" ศึกษาศาสตร์สาร (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๒๐) : ๑๗.
๒ กระทรวงศึกษาธิการ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเท็ดโปรดักชั่น, ๒๕๒๐), หน้า ๗.
๓ ประยูร ศรีประสาธน์, "ความเป็นมาของกวมฝึกหัดครูในประเทศไทย" วารสารศึกษาศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ๗ (สิงหาคม ๒๕๑๕) : ๑๖-๒๐.

ขึ้นอีกหลายแห่ง ทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค

สำหรับการฝึกหัดครูในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ถือค่าไว้นแล้วในตอนที่ว่า ได้มีหลักสูตรประกาศนียบัตรฝึกหัดครูขึ้นในคณะอักษรศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๓ นั้น ในระยะแรกก็มีการจัดตั้งแผนกฝึกหัดครูขึ้น ในคณะดังกล่าว ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ นั้น แผนกนี้ได้ขยายงานออกเป็นแผนกครุศาสตร์ ขึ้นอยู่กับคณะอักษรศาสตร์และ ครุศาสตร์ การจัดฝึกหัดครูในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นคณะ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยได้มีการจัดตั้งคณะครุศาสตร์ขึ้น

ส่วนหลักสูตรปริญญาตรี ๔ ปีนั้น ได้เริ่มจัดในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ภายหลังจากที่ได้มีการตั้งเป็นคณะแล้ว ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรี ใช้เวลาเรียน ๔ ปี เป็นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๐๓ และ พ.ศ. ๒๕๐๔ คณะครุศาสตร์ได้เริ่มจัดหลักสูตรปริญญาโทขึ้น

การจัดฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี ได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้ได้มีการจัดตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ขึ้นในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ทั้งที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง และ ส่วนภูมิภาค กล่าวคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ ในปีเดียวกันนั้นก็ได้มีการจัดตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ขึ้น มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยเกษตรนั้น จัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ขึ้นในมหาวิทยาลัยของทมิในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ คณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยศิลปากร ตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ส่วนของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๑๔

สำหรับวิทยาลัยครูที่มีการผลิตครูระดับปริญญาตรี จำนวน ๒๔ วิทยาลัย คือ

๑. วิทยาลัยครูจันทระเกษม	๒. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๓. วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	๔. วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
๕. วิทยาลัยครูพระนคร	๖. วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
๗. วิทยาลัยครูธมบุรี	๘. วิทยาลัยครูนครปฐม
๙. วิทยาลัยครูยะลา	๑๐. วิทยาลัยครูสงขลา
๑๑. วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	๑๒. วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี
๑๓. วิทยาลัยครูภูเก็ต	๑๔. วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
๑๕. วิทยาลัยครูเพชรบุรี	๑๖. วิทยาลัยครูเทพสตรี อยุธยา

* กรมการฝึกหัดครู, "สถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครูสาขาการสอนสังคมศึกษา";

- ๑๗. วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
- ๑๘. วิทยาลัยครูวิบูลสงคราม พิษณุโลก
- ๑๙. วิทยาลัยครูนครสวรรค์
- ๒๐. วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
- ๒๑. วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- ๒๒. วิทยาลัยครูลำปาง
- ๒๓. วิทยาลัยครูอุตรธานี
- ๒๔. วิทยาลัยครูสกลนคร
- ๒๕. วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
- ๒๖. วิทยาลัยครูมหาสารคาม
- ๒๗. วิทยาลัยครูนครราชสีมา
- ๒๘. วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
- ๒๙. วิทยาลัยครูจันทบุรี

จึงสรุปได้ว่าระดับปริญญาตรี มีการขยายกิจการผลิตครูทั้งในส่วน กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ และ มหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ รวม ๔๔ แห่ง คือ กรมการฝึกหัดครู ๒๕ แห่ง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๔ แห่ง และมหาวิทยาลัยอื่นๆ อีกจำนวน ๑๕ แห่ง

สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การศึกษาเพื่อครูระดับต่างๆ รวมทั้งปริญญาในสถาบันต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว กำลังเป็นที่สนใจ และ เป็นที่ที่มีการกล่าวขวัญวิจารณ์กันไป ทั้งจากบุคคลในวงการผลิตครู นักวิชาการ บุคคลภายนอก และ ฝ่ายใช้ โดยเฉพาะในชั้นเกณฑ์การผลิตครูตามปริมาณ และ คุณภาพ กับมาตรฐาน และ ความต้องการของผู้ใช้ โดยมีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ว่า เป็นเรื่องของทฤษฎีบางอย่างจริงจัง เป็นเรื่องที่มีปัญหาการศึกษาของไทยประการหนึ่ง ทั้งที่ยอมรับกันว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่สำคัญ ถ้าอาชีพครูไม่แข็งแกร่ง วิชาที่สอนก็อยู่ไม่ได้ เพราะอาชีพครูเป็นผู้ผลิต และ พัฒนาอาชีพอื่น แต่กลับเป็นการศึกษาที่ไม่ได้รับการวางแผน ที่จะเตรียมผลิต นักศึกษาคูจากสถาบันผลิต สามารถมีความรับผิดชอบที่มีสมรรถภาพในหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติ ทั้งยังเป็นเรื่องที่ไม่ตรงต่อความต้องการที่แท้จริง

๑๖. วิจิตร ศรีสะอ้าน, "นโยบายและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครู," ศึกษาศาสตร์สาร ๒ หน้า ๑๒๖.

กับสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนอีกด้วย

กรมผลิตครูบ้านปรیمان เป็นนโยบายที่สำคัญตั้งแต่การจัดตั้ง โรงเรียนฝึกหัดครูแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๕ จนถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ขยายตัวมากเนื่องจากการเพิ่มของประชากร จากแผนการศึกษาฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึง ๒๕๑๘กล่าวถึงนโยบายกรมผลิตครูบ้านปรیمانอย่างชัดเจน คือ เร่งการผลิตครูระดับต่างๆ สำหรับระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษา มีถึง ๑,๐๗๓ คน ระหว่างปี ๒๕๑๕ ถึง ๒๕๑๖ จำนวนครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างรวดเร็วดังต่อไปนี้ :

ปีการศึกษา	จำนวนครูที่สำเร็จ
๒๕๑๑	๑,๐๖๓
๒๕๑๒	๑,๑๒๗
๒๕๑๓	๒,๖๕๒
๒๕๑๔	๓,๑๖๔
๒๕๑๕	๔,๒๒๑
๒๕๑๖	๖,๑๑๑

ที่มา: ๑. รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยปีการศึกษา ๒๕๑๒-๒๕๑๓
 แผนกทะเบียนและประกาศนียบัตร กองส่งเสริมวิทยฐานะ ,กรมการฝึกหัดครู,
 กระทรวงศึกษาธิการ

จากการผลิตครูจำนวนมาก โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้านการเพิ่มจำนวนครู มีผลทำให้การผลิต ผลิตครูเกินความต้องการของสังคมปัจจุบัน ก่อ เป็นที่น่าสังเกตว่า ขณะนี้เราสามารถผลิตครูปริญญาสาขาวิชาการศึกษา ได้ประมาณปีละ ๒๐,๐๐๐ คน ซึ่งเกินความต้องการประมาณ ๘,๕๐๐ คน^๑ คือ ระดับปริญญาตรีหลักสูตร ๔ ปี เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๑๑ ประมาณ ๓ เท่าตัว และ ระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๒ ปี เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๑๑ ประมาณ ๕ เท่าตัว^๒ การเร่งการผลิตครูจึงได้กลายเป็นข้อถกเถียงกันในปัจจุบัน

ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน กล่าวว่^๓ "บัดนี้สถาบันผลิตครูในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ต่างก็ผลิตครูระดับปริญญา หากไม่ทบทวนให้คืบหน้าปริญญาตรีสั้นตลาด ซึ่งย่อหมายความว่า เกินความต้องการของสังคมปัจจุบันนั่นเอง"

ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป สังคมต้องการครูที่มีคุณภาพ งานการผลิตครูนั้นจะต้อง มีทั้งปริมาณ และคุณภาพ การผลิตครูแต่ละคน จะต้องเป็นคนที่มีคุณภาพด้วย ผลการผลิตครูอย่างขนาดใหญ่ (Mass Production) เนื่องจากความจำเป็นในอดีต ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ ในด้านคุณภาพ ว่าการผลิตที่เน้นปริมาณ ทำให้ขาดการพิถีพิถันในการกลั่นกรองผู้เรียน ทั้งก่อนเข้ามาและที่จะปล่อยออกไป ทำให้บัณฑิตที่จบสาขา

^๑ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, "ปัญหาการพัฒนากำลังคน," ประชากรศึกษา ๒๗ (พฤษภาคม ๒๕๑๔): ๒๔.

^๒ คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, ปริมาณการผลิตและการใช้ครูในประเทศไทย, (ม.ป.ท. ๒๕๑๔), หน้า ๑๕.

^๓ วิจิตร ศรีสะอ้าน, "นโยบายและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครู," หน้า ๓๔.

^๔ สาโรช บัวเรี, ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา สอ., หน้า ๑๗๒.

ศึกษาศาสตร์ ที่จับออกไป คุณภาพก็ไม่ดี ๑

๒. คุณภาพครู จากคุณภาพเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ๒

การผลิตครู เน้นด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ
ฟื้นความรูของครูน้อยเกินไป

ครูขาดกำลังใจในการทำงาน

ครูขาดความรับผิดชอบในหน้าที่และความสำนึกในการ เป็นครู

หลักสูตรในการ เรียนเน้นในเรื่องทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ

ครูที่มีคุณภาพ คือผู้ที่มีความรู้ และวิธีการสอนที่มีการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถที่จะรับผิดชอบต่อการสอน มีหน้าที่โดยตรงของ ครูที่ดีได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถาบันการผลิตครูของรัฐ การฝึกหัดครูจะบรรลุเป้าหมายเพียงใด ขึ้นอยู่กับการบริหาร เป็นส่วนสำคัญด้วย ผู้บริหารระดับชาติต้องกำหนดนโยบาย วางแผนการศึกษาระยะยาวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สถาบันฝึกหัดครูจะต้องตระหนักถึงหน้าที่ ที่จะผลิตครูใหม่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับความต้องการของประเทศ ให้มีคุณภาพ ทางด้านวิชาการ การอบรม การถ่ายทอดความ ทอดความรู้ ให้มีความรู้ที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง สามารถอบรมและถ่ายทอดความรู้ได้ เพื่อ ประโยชน์ต่อการศึกษาของประเทศ " จึงเป็นที่ยอมรับกันว่า การฝึกหัดครูของสถาบันการ ผลิตครู ระดับปริญญาทุกแห่ง ย่อมมีส่วนที่จะได้ชื่อว่าเป็น ปัจจัยที่สำคัญ

๑. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "โปรแกรมการศึกษาแนวใหม่ "วารสารสภาการศึกษา แห่งชาติ ๑๑ (กันยายน ๒๕๒๑) : ๘๒.

๒. คณะกรรมการการศึกษา, "รายงานสรุปการสัมมนา นิสิตฝึกสอนเรื่องกรปฏิบัติการ การศึกษา " ศึกษาศาสตร์ ๘ (ตุลาคม ๒๕๑๗) : ๒๗.

๓. นาฏเฉลียว สุมาวงศ์, ระเบียบวิธีสอนทั่วไป (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัย วิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๓) หน้า ๑๘.

ประการหนึ่งของการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะหากสถาบันผลิตครูมีวิธีการและ
ดำเนินวิธีการผลิตครูที่มีคุณภาพ และพอเพียงกับความต้องการของชาติแล้ว ย่อม
ทำให้การศึกษาได้ผลดี ในทางตรงกันข้ามหากสถาบันผลิตครูทำการผลิตครูที่ไม่มีคุณภาพ
และไม่เป็นไปตามความต้องการของประเทศแล้ว การศึกษาระดับต่างๆของชาติก็
ไม่สามารถที่จะจัดให้ได้ผลดีเท่าที่ควร และทำให้เกิดปัญหาของชาติติดตามมา

แอนดรูว์ ดันมริว เกรย์ (Andrew W Gray) * ได้แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับการฝึกหัดครูในประเทศไทยว่า แม้นักศึกษาคูครูจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสอน
ด้วยวิธีการต่างๆมากมาย แต่ก็ยังไม่สามารถจะทำการสอนได้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะ
อาจารย์ผู้สอนวิธีสอนส่วนหนึ่งในสถาบันผลิตครูส่งเสริมให้นักศึกษาคูครูท่องจำเนื้อหาในตำรา
และคำบรรยายมากเกินไป อีกทั้งวิชาวิธีสอนในสถาบันการศึกษานั้นคลุมเครือ ยาก
แก่การนำไปปฏิบัติซึ่งทำให้ผู้สอนตามโรงเรียนต่างๆ มักจะมุ่งสอนด้านวิชาการและยึดตำรา
เรียนมากเกินไป จนกระทั่งทำให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาไม่สามารถจะรับความรู้
โดยมีทักษะและทัศนคติควบคู่กับความรู้ได้ สมควรที่จะเปลี่ยนวิธีการสอนครูที่สอนใน
โรงเรียนเสียใหม่ มาเน้นทางด้านการปฏิบัติ ^๒

เกี่ยวกับการสอนในสถาบันการฝึกหัดครูนั้น ได้มีผู้เสนอแนะว่าสถาบันการ
ฝึกหัดครูควรจัดวิชาวิธีการสอนในลักษณะที่นักศึกษาคูครูจะนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนจริงๆ
ได้ ^๓ และจากการพิจารณาการสอนของอาจารย์ในสถาบันการฝึกหัดครูจะพบปัญหาที่เกี่ยว

* Andrew W Gray, Education in Thailand: A Sector Study Prepare for the United Operation to Thailand (Bangkok 97) p 76

^๒ โสภณ จันทรมัย , "ศึกษาทรวศ," วิทยาสาร๒ (สิงหาคม๒๕๑๑): ๘

^๓ ทิ้งใจ สินชวานนท์ , คู่มือการฝึกสอน (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์
แพรวพิทยา, ๒๕๑๑) , หน้า ๑๕.

กับคุณภาพของอาจารย์ มีอาจารย์จำนวนหนึ่งในสถาบันการฝึกหัดครูที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่พิเศษแต่ขาดความเข้าใจในการสร้างความสมบูรณ์ของความเป็นครู ให้แก่นักศึกษาคู และส่วนหนึ่งยังไม่รู้วิธีการสอนใดถูกต้อง

การสร้างครูที่ดีนั้นจะต้องสร้างความเข้าใจ และส่งเสริมให้ใหญ่ขึ้นเมื่อคุณการของความเป็นครู ควรเน้นถึงการปลูกฝังศรัทธาในอาชีพครู วิทยฐานะครูให้สูงขึ้น หลักสูตรวิชาการศึกษาจึงเน้นในการปฏิบัติได้และลงมือปฏิบัติได้จริง ควรศึกษาค้นคว้าที่แตกออกไปมากและประกอบด้วยการปฏิบัติที่ประยุกต์แล้ว เพื่อสร้างเสริมความสามารถในการสอนทำให้ใหญ่ขึ้นได้รับรู้อาตนาเองประสบความสำเร็จในการสอนหรือไม่เพียงไร

เบกส์ วอลเตอร์ เคนตัน (Beggs Walter Kenton)^๒ ได้เสนอรายวิชาการศึกษาในวิชาการฝึกหัดครูควรมีความมุ่งหมายที่เน้นการพัฒนาที่ตนคติ และความสามารถในความเป็นครู เพื่อใหญ่เรียนเป็นครูที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู และเป็นครูที่มีสมรรถภาพในการสอน

จึงเป็นหน้าที่โดยตรงที่สถาบันการผลิตครูจะต้องมีการวางแผน ให้ตรงกับเป้าหมายการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและหน่วยงานการให้ครู^๓ และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์พื้นฐานของการศึกษาที่ว่า การเตรียมคนให้เหมาะสมกับอาชีพเฉพาะจะเป็นความผิดและเสียเวลา ซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพตามที่ฝึกฝนมาได้

^๑ ปิ่นวดี จิวรานุรักษ์, "การศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ," (ปริทัศน์นิตยสารศึกษามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๔) หน้า ๖๔.

^๒ Beggs Walter Kenton, The Education of Teacher The Center for Applied Reserch in Education. (New York :: Mc Graw Hill CO.) p. 35.

^๓ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาตามแผนการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี และกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๔) อัดสำเนา.

^๔ พรชูลี อามวออรุง, "มหาวิทยาลัยและพลังคน," ใน ครูศาสตร์ ๒ (พุทธจิตา มน-ธันวาคม ๒๕๑๔): ๖๔.

ในขณะที่เดียวกัน ฝ่ายใช้ครูต้องใช้ครู และ มอหมายงานให้สัมพันธ์กับวิชา
 ความชำนาญ ประสบการณ์ และความสามารถของบุคคลากรทางการศึกษา^๑ แต่ปรากฏ
 ความบกพร่องและ งานวิจัยต่างๆทางการศึกษาเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของครู พบว่ามีปัญหาการ
 การใช้ครูที่มีความไม่เหมาะสมอยู่ มีผลทำให้ครูขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันเป็นสาเหตุ
 หนึ่งของการที่ครูขาดคุณภาพ เพราะ ครูมีหน้าที่รับผิดชอบมากเกินไป ครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอน
 ประมาณ ๒๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เมื่อครูต้องทำงานมาก จึงยากแก่การปรับปรุงการสอน^๒
 ขาดเวลาที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากงานการสอนโดยตรง มีการใช้ครูไปทำ
 หน้าที่ธุรการ และหน้าที่อื่นๆด้วย หรือทำงานหลายอย่างนอกเหนือจากสายความชำนาญที่ได้รับ
 การศึกษามา

นอกจากนี้มีการวิจารณ์กันว่าบัณฑิตที่จบจากสถาบันการฝึกหัดครู ไม่มีความสามารถ
 ในการสอน ไม่สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนมา ไปประยุกต์ได้^๓ รวมทั้งฝ่ายใช้ครู
 มีความสับสนในคำวิชาเอกวิชาการ และ คีรีในอาชีพครู^๔

มีผู้ให้ความเห็นตรงกันว่า ปัญหาการผลิตและการใช้ครู เป็นเพราะขาดการประ
 สานงานในการวางนโยบายการผลิตและการใช้ครู ระหว่างหน่วยผลิตด้วยกันที่มีหลายระดับ
 และระหว่างฝ่ายผลิตกับฝ่ายใช้ ซึ่งมีความต้องการหลายระดับ การควบคุม และการ
 กำหนดมาตรฐานให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิตครู ยังไม่ตรงกับความต้องการกับการ
 ใช้ ขาดการควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐาน ในด้านต่างๆ เช่น อัตรากำลัง ประเภท
 บุคคลากรที่เหมาะสม จำนวนชั่วโมงสอนของครูที่ได้มาตรฐานคุณวุฒิของครูที่เหมาะสมกับ

^๑ สุวัช ฟิลปอนันต์ , "มาตรฐานการใช้และมาตรฐานวิชาชีพครู,"
ประชากรศึกษา ๒๗ (พฤษภาคม ๒๕๑๕) : ๑๖.

^๒ คณะกรรมการข้าราชการศึกษาแห่งชาติ , รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาติดตาม
 ผลการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายก
 รัฐมนตรีและกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๕) อักสำเนา

^๓ ชีระ สุมิตร, การฝึกหัดครูปัญหาและโอกาส (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
 เพื่ออักษร , ๒๕๑๘) คำนำ.

^๔ วิจิตร ศรีสะอ้าน, "นโยบายและข้อกักตึงเกี่ยวกับการผลิตครู," ศึกษาศาสตร์ : ๗.

ประเภทและระดับการศึกษา ในแต่ละระดับการศึกษาตลอดจน ลักษณะ สายวิชา
โปรแกรมการเรียนที่ควรจัดใหม่ขึ้น ในสถานการศึกษา^๑

ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต^๒ เสนอให้มีการวางแผน และประสานนโยบาย
การผลิตครู เพื่อให้นโยบายและวิธีดำเนินงานในการผลิตครูของทุกสถาบัน ทุกระดับ
ทุกประเภทให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และประสานกับแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

ความที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จุดมุ่งหมาย ของการศึกษาแก่เยาวชน คือ
มุ่งอบรมให้เยาวชนเป็นคนดี เป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต และเป็นกำลังของชาติ ผู้
ที่มีบทบาทในการส่งเสริมลักษณะดังกล่าวของเยาวชนโดยตรง คือ "ครูสังคมศึกษา"
ที่สามารถสนองความมุ่งหมายดังกล่าวได้โดยตรงกว่าครูในสายวิชาอื่นๆ อันสืบเนื่องมา
จากจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของชาติและการศึกษาของชาติ

๑) ดังที่ เอ็ดเวิร์ด เอ. ครุงส์ กล่าวว่า

วิชาสังคมเป็นวิชาที่เป็นวิชาที่สำคัญที่สุด เพราะ มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งที่จะฝึกให้
เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองดี มีความรู้ มีความคิด รู้จักใช้เหตุผล และวิจารณ์ตาม
โดยบางถูกต้อง คือรู้จักหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัว ต่อประเทศชาติ รู้จักใช้
สิทธิในทางที่ถูกต้องและอย่างมีเหตุผลอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีต่อ
สังคมประชาธิปไตย

^๑ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
รายงานการสัมมนาเรื่อง แนวโน้มของการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี , ๒๕๒๐) , หน้า ๒๓.

^๒ สิปปนนท์ เกตุทัต , การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , ๒๕๑๗) , หน้า ๑๔๑.

^๓ Edward A Krung , The Secondary School
Curriculum, 3rd ed (New York : Harper and Brother, 1960)p. 300 .

เอ็ดวิน เฟันตัน (Edwin Fenton) กล่าวว่า

จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา คือเตรียมนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี สอนให้นักเรียนรู้จักที่จะคิด ครูสังคมศึกษามีเพียงหน้าที่แนะนำให้นักเรียนรู้จักคิดและรู้จักการวิเคราะห์ระหว่าง สิ่งที่เป็นความจริงและขอเท็จจริง , ขมดกับเหตุการณ์ ตลอดจนจนปุระตุนและสงเสริมไทยเรียน สามารถในการที่ จะนำขอมตที่ไดไปใช้ในการตัดสินใจอยางฉลาด เพื่อสามารถปรับปรุงตัว เองกับสังคมใ้ใหม่ในอนาคต ๒

การสอนสังคมศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นเป็นการยากกว่าวิชาอื่นๆ เพราะการที่ครูสังคมศึกษาได้รับมอบหมายจากสังคม ใหม่บทบาทในการปลูกฝัง และสงเสริมจุดความมุ่งหมายต่อการศึกษาโดยตรง สังคมศึกษาจึงมีผลต่อการศึกษาของเยาวชนและของส่วน ประเทศชาติ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะพบได้จากงานวิจัยต่างๆและบทควาฒค่างๆอันทำให้เห็นถึงข้อที่ควรศึกษา เกี่ยวกับการใช้และการผลิตครูสังคมศึกษา

เกี่ยวกับการผลิตครูระดับมัธยมศึกษา มีผู้กล่าวไว้ว่า ยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ เช่น เนื้อหาที่จัดไม่ละเอียดลออพอ ในการเรียนการสอนบางวิชา มีภาคปฏิบัติน้อยเกินไป ควรจัดให้หมวดต่างๆสมดุลกัน และคำนึงถึงสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์มากที่สุด

Edwin Fenton , The New Social Studies, (New York: Hold Rienehart and Weston Inc. , 1967) p. 25.

๒ Edwin Fenton , Obcit , p. 19.

๓ เพิ่มจิต สิงเสนีย์ , ข้อคิดเห็นบางประการจากนิสิตฝึกสอนปี ๒๕๑๘ สาขาสังคมศึกษา, "ในหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน (กรุงเทพฯ : คราฟแมนเพรส , ๒๕๑๘)

๔ ปราณี ภาสกรณ , "การเตรียมครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาและครูศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.)

ความรู้ที่ได้จากโปรแกรมการศึกษาไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่นำไปใช้ในการสอนระดับมัธยมศึกษา^๑ ควรจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา แต่ให้กว้างและลึกซึ้งกว่า ให้เป็นเนื้อหาที่สามารถปฏิบัติได้จริงๆ ควรปรับปรุงวิชาการสอนแบบบรรยายซึ่งใช้กันส่วนมาก เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดและวิเคราะห์มากขึ้น^๒

ในด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการสอนคือต้องสอนมากกว่าชั่วโมงสอนแทนมอมีหน้าที่ที่พิเศษมาก^๓ จึงไม่มีเวลาที่จะเตรียมการสอนให้ดีเท่าที่ควร และมีการอบรมครูน้อยเกินไป^๔ ทำให้ครูมีความชำนาญไม่เพียงพอ เพราะขาดการอบรมทั้งทางด้านวิชาการและอุปกรณ์ การสอนจึงไม่ดีเท่าที่หน้าจะเป็น

ในด้านการบรรจุครูสังคมศึกษา จากการสำรวจผู้ว่างงาน ตามสถิติเมื่อถึงครูระดับ ปก.ท.สูงและ ระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกตามสายวิชาเอกแล้วจะเห็นได้ว่าวิชาเอกสังคมศึกษา ว่างงานมากที่สุด^๕

^๑ ธวัช บุรีรักษา, "ทัศนคติของนิสิตนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปีที่ ๒ ที่มีต่อวิชาภูมิศาสตร์," (ปริทัศน์นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๑๐), หน้า ๘๑.

^๒ ภติศา กุศลกุล, "โปรแกรมการเตรียมครูปริญญาตรีวิชาสังคมศึกษา," (วิทยานิพนธ์. ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า ๑๑๘.

^๓ สุปราณี โคตรจรัส, "การเตรียมครูสังคมศึกษาคณะครุศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐) หน้า ๓๐๒.

^๔ จิตรบุญธรรม เภาวัฒนา, "ปัญหาและอุปสรรคการสอนสังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖), หน้า ๒๐๗.

^๕ จรุง คุ้มมี, "ปัญหาการสอนภูมิศาสตร์ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๑๓), หน้า ๑๓.

^๖ "_____ "ข่าวการศึกษาในประเทศไทย," มติชน ๑๘ (กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘) : ๖.

การผลิตครูสังคัมศึกษาที่มีคุณภาพให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้และตรงกับความต้องการกับสังคมและฝ่ายไชครูโตจะทำให้การพัฒนาประชากรมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมาย ของแผน การศึกษาชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ในฐานะที่ผู้วิจัย เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ที่เลือกเรียนวิชาสังคัมศึกษาเป็น วิชาเอก ได้มีประสบการณ์โดยตรงในสถาบันผลิตครูสังคัมศึกษาระดับปริญญาตรีโดย มีฐานะเป็นนิสิตนักศึกษาคณะหนึ่ง ทั้งมีประสบการณ์โดยตรงในฐานะครูสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นโอกาสที่สมควรในการศึกษาเรื่องการผลิต และการไชครูสังคัมศึกษา ในขณะที่วงการศึกษาและบุคคลภายนอกมีความเคลื่อนไหว และสนใจเกี่ยวกับการผลิตและการไชครู

ในการผลิตครูสังคัมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการไชครูสังคัมศึกษาและ ให้เหมาะสมนั้น ควรให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในสถาบันผลิตครูสังคัมศึกษาและผู้ใช้ ครูสังคัมศึกษาได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตและการไชครูสังคัมศึกษาที่เหมาะสม ผ่านแบบสำรวจความคิดเห็นเพื่อเป็นเครื่องมือแนะแนวทางสำหรับการผลิตและการไชครูสังคัมศึกษาที่ พึงปรารถนาและสามารถสนองตอบซึ่งกันและกันได้โดยมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
005333

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่อง "การผลิตและการใช้ครูสังคมนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา" นี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษานโยบายการผลิตครู . . . ปรินญาตรีในสถาบันการผลิตครูระดับมัธยมศึกษา
๒. เพื่อศึกษาคูสมมติของครูสังคมนักศึกษาที่ผู้ใช้ครูสังคมนักศึกษาต้องการ
๓. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาสอนสังคมนักศึกษาในสถาบันผลิตครู ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายสังคมนักศึกษา ครูสังคมนักศึกษา และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการผลิตและการใช้ครูสังคมนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา

แนวเหตุผลและทฤษฎีที่สำคัญ

สถาบันการผลิตครูสังคมนักศึกษาทั้งสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยครูควรผลิตครูสังคมนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการครูสังคมนักศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปรินญาการศึกษาและนโยบายการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตและการใช้ครูสังคมนักศึกษาสอดคล้องกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารสถาบันผลิตครูและอาจารย์ผู้สอนวิชาสอนวิชาสังคมนักศึกษา เป็นตัวอย่างประชากรจากสถาบันผลิตครูทั้งระดับอุดมศึกษา และระดับวิทยาลัยครู
๒. กลุ่มตัวอย่างประชากร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายสังคมนักศึกษา ครูสังคมนักศึกษา และนักเรียน เป็นตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจากเขตการศึกษา ๑๒ เขตการศึกษา
๓. ครูสังคมนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในครั้งนี จะคงเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๕ ถึง ๒๕๑๘.

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์ดังนี้

๑. เพื่อเป็นแนวทางแก่สถาบันการผลิตครู ทั้งในระดับอุดมศึกษาและทั้งวิทยาลัยครู ในอันที่จะผลิตครูสังคมศึกษาให้มีคุณภาพ และจำนวนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้
๒. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรในการสอนนิสิตนักศึกษาที่จะจบออกมาเป็นครู ให้มีคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการ
๓. เพื่อให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ได้ทราบแนวโน้มของความต้องการครูสังคมศึกษาไปพิจารณาประกอบการกำหนดนโยบาย มาตรการผลิตครูสอนวิชาสังคมศึกษา
๔. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

✓ วิธีดำเนินการวิจัย

๑. สุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้นซึ่งได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้คือ
 - ก. ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - ข. หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา
 - ค. อาจารย์แผนกสังคมศึกษาทั้งในสถาบันอุดมศึกษาวิทยาลัยครู และครูสังคมศึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
 - ง. นักเรียนในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา

สร้างแบบสอบถาม ๕ ชุดสำหรับตัวอย่างประชากร ๕ กลุ่มเป็นแบบ
เลือกตอบและแบบสอบถาม

- ๑ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับตัวอย่างประชากรนอกกลุ่มที่เลือกไว้
- ๒ นำข้อคิดที่ได้จากการทดลองนั้นมาปรับปรุงแบบสอบถามที่จะใช้จริงๆ ให้ดีขึ้น
- ๓ นឹងแยกข้อสอบที่ปรับปรุงให้ดีแล้วจะไปทดสอบกับตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้
- ๔ วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าโดยคิดหาค่าเฉลี่ยและส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลแบบเลือกตอบ และแบบให้ตอบโดยอิสระ นำมาคิด
เป็นร้อยละ

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. ผู้วิจัยถือว่าความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้
เสนอความคิดเห็นที่เชื่อถือได้และตรงต่อความเป็นจริง

๒. ตัวอย่างประชากรที่ได้รับการสุ่มมานี้ถือว่าเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด

ความจำกัดของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งในการรวบรวมข้อมูล
อาจมีข้อบกพร่องในด้านแบบสอบถามไม่ครอบคลุมเพียงพอ หรือ สื่อความหมาย
ไม่ชัดเจน หรือ ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถใช้เวลาอ่านแบบสอบถามให้ถี่ถ้วนพอ

๒. ความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถามนี้ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของประชากร
เท่านั้น จึงอาจมีความลำเอียงอันเนื่องมาจากอารมณ์และความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามได้

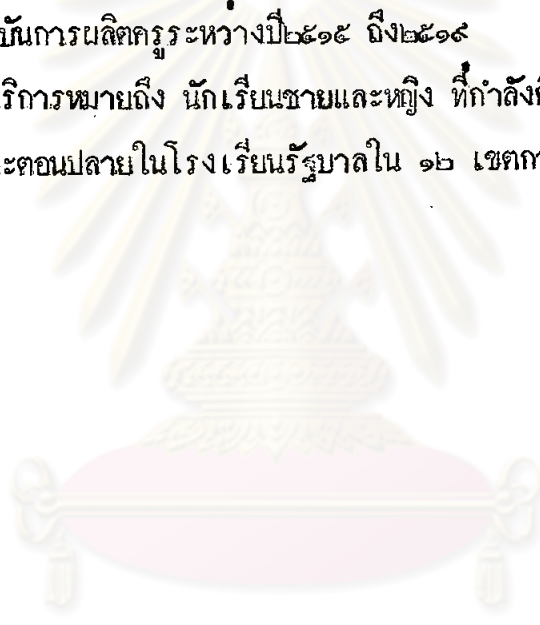
คำจำกัดความ

ผู้ผลิต หมายถึง ผู้มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายการผลิตครูสังคมศึกษา ในสถาบันการผลิตครู ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารที่มีตำแหน่งคณะบดี อธิการ รองอธิการ หัวหน้าแผนกวิชาตลอดจนรวมถึง อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในสถาบันการผลิตครู

ผู้ใช้ หมายถึง ผู้บริหารการศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและหัวหน้าสายสังคมศึกษา

ผู้ถูกใช้ ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจบการศึกษาจากสถาบันการผลิตครูระหว่างปี๒๕๑๕ ถึง๒๕๑๘

ผู้รับบริการหมายถึง นักเรียนชายและหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลใน ๑๒ เขตการศึกษา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย